

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра документознавства та української мови (№ 801)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК З

Філіп

(підпис)

Л. О. Філіпковська

(ініціали та прізвище)

«31» 08 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Основи медіакультури

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07
Управління та адміністрування, 08 Право, 28 Публічне управління та
адміністрування, 29 Міжнародні відносини, 02 Культура і мистецтво

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і
оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування,
073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність, 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування,
292 Міжнародні економічні відносини, 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства
Психологія, Економіка підприємницької діяльності, Облік і оподаткування, Облік
і аудит, Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, Управління
проектами, Менеджмент, Логістика, Маркетинг, Експертиза товарів та послуг,
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Публічне управління та
адміністрування, Міжнародна економіка, Міжнародний туристичний бізнес,
Право, Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Робоча програма Основи медіакультури

(назва дисципліни)

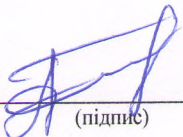
для студентів за спеціальністю 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини, 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітньою програмою Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства Психологія, Економіка підприємницької діяльності, Облік і оподаткування, Облік і аудит, Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, Управління проектами, Менеджмент, Логістика, Маркетинг, Експертиза товарів та послуг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка, Міжнародний туристичний бізнес, Право, Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

«19» червня 2020 р. – 12 с.

Розробник: Дегтярьова Г. А., доц. каф. 801, д. пед. наук

(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри документознавства та української мови (№ 801)

(назва кафедри)

Протокол № 13 від « 19 » 06 2020 р.

Завідувач кафедри к. філос. н., доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

А. Є. Прилуцька

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини, 02 Культура і мистецтво</u> (шифр і найменування) Спеціальність <u>035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини, 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u> (код і найменування) Освітня програма <u>Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства Психологія, Економіка підприємницької діяльності, Облік і оподаткування, Облік і аудит, Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, Управління проектами, Менеджмент, Логістика, Маркетинг, Експертиза товарів та послуг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка, Міжнародний туристичний бізнес, Право, Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u> (найменування) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістових модулів – 2		2020/2021
Індивідуальне завдання <u>немає</u>		Семестр
(назва)		1-й
Загальна кількість годин – 48 <i>годин аудиторних занять /90 годин</i>		Лекції*
		16 годин
		Практичні, семінарські*
		32 години
		Лабораторні*
		–
		Самостійна робота
		42 години
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 <i>години</i> самостійної роботи студента – 2,6 <i>годин</i>		Вид контролю
		залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійних становить: для денної форми – 48 *годин аудиторних занять/ 42 години самостійної роботи*.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розглянути основи медіаосвіти та медіаграмотності, ознайомити студентів із понятійно-категоріальним апаратом медіаосвіти та медіаграмотності, головними принципами роботи медіа, з'ясувати роль інформації в комунікативному процесі та роль соціальних медіа як одного з найпотужніших засобів комунікування та впливу, сформувати медіакомпетентність, здатність до самореалізації особистісно-ділових якостей як свідомих медіакористувачів.

Завдання: з'ясувати місце людини у світі інформації; аналізувати особисте медіаполе; опанувати ефективними способами роботи з інформацією різного рівня, які більшою мірою матимуть вплив на успішність подальшої професійної діяльності та особистого життя; формувати вміння безпечного існування в інформаційному середовищі соціальних мереж, знаходити і критично опрацьовувати джерела інформації, навчитися відшукувати, декодувати, інтерпретувати та аналізувати інформацію; усвідомлювати роль інформації в комунікативному процесі; уміти критично споживати інформацію.

Згідно з вимогами освітньо-професійних програм студенти повинні досягти таких компетентностей:

1. Загальні компетентності відповідно до освітніх програм:

Програмні результати навчання відповідно до освітніх програм:

- здатність працювати у команді;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина України.

2. Фахові компетентності відповідно до освітніх програм:

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій при навчанні та у професійній діяльності;
- здатність враховувати управлінські аспекти у професійній діяльності.

Програмні результати навчання відповідно до освітніх програм:

- володіти засобами сучасних інформаційних та комунікаційних технологій в обсязі, достатньому для навчання та професійної діяльності;
- пояснювати свої рішення і підґрунтя їх прийняття фахівцям і нефахівцям в ясній і однозначній формі;
- володіти навичками самостійного навчання та автономної роботи для підвищення професійної кваліфікації та вирішення проблем в новому або незнайомому середовищі;
- дотримуватися вимог галузевих нормативних документів щодо процедур управління процесами виробництва на всіх етапах.

Міждисциплінарні зв'язки: Базується на навчальних дисциплінах «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія та культура України». Забезпечує подальшу комунікацію студентів під час підготовки та захисту курсових та дипломних робіт, проходження практики на сучасних підприємствах та установах України.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. *Теоретичні та методологічні аспекти медіаосвіти та медіаграмотності*

Тема 1. *Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії та навчальна дисципліна Історія розвитку медіаосвіти. Суспільне значення медіаосвіти. Визначення та суть поняття «медіаграмотність». Напрацювання західних науковців у сфері медіаосвіти. Медіаосвіта в Україні.*

Тема 2. *Основні теорії медіаосвіти
Визначення понять. Короткий історичний огляд. Ключові теорії медіаосвіти.*

Тема 3. *Медіакомпетентність особистості та її рівні
Інформаційна компетентність і медіакомпетентність: зіставлення понять, визначення суті.*

Класифікація показників медіакомпетентності особистості (Р. Кьюбі, Дж. Поттер, В. Вебер). Рівні розвитку медіакомпетентності за певними показниками (мотиваційний, контактний, інформаційний, перцептивний, оцінний, діяльнісний, креативний).

Характеристика високого і низького рівнів розвитку медіакомпетентності особистості.

Тема 4. *Масова комунікація та правові основи функціонування медіа в суспільстві.*

Когнітивно-інституційний підхід до масової комунікації. Поняття інформації. Соціальна інформація та її властивості. Інформація в журналістиці. Текст та інші носії інформації в масмедіа. Поняття «комунікація». Спілкування та комунікація. Визначення масової комунікації. Поняття про масмедіа: теоретичні й історичні аспекти. Властивості масмедіа. Вивчення ефектів масової комунікації. Основні теорії масової комунікації. стереотипів. Авторське право та суміжні права у медіапросторі.

Правове й етичне регулювання діяльності медіа в Україні. Авторське право та суміжні права в медіапросторі. Еволюція уявлень про інтелектуальну власність. Основні етапи розвитку авторського права та суміжних прав у медіапросторі – форми порушення та механізм захисту. Авторські та суміжні права в Україні.

Тема 5. *Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні*

Роль медіа в суспільстві. Історія виникнення стандартів. Поняття етичного кодексу та його роль. Функція професійних стандартів журналістики. Перелік та визначення базових професійних стандартів журналістики. Маніпулювання аудиторіями через порушення стандартів. Приклади порушення стандартів.

Тема 6. *Медіа як бізнес*

Своєрідність медіаінформації. Як діють медіа? Що продають масмедіа? Як вимірюють медійну аудиторію? Цикли зростання медійних компаній. Структура медіапідприємства. Бізнес-модель медіакомпанії.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота № 1.

Змістовий модуль 2. *Види медіа*

Тема 7. *Екранні медіа*

Кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації. Кіно як екранна культура. Мова кіно. Фільм і реальність. Кіножанр як комунікація між виробником і аудиторією. Аналіз фільму через призму жанру. Кіно й нові технології. Екранні медіа (телебачення) Визначення поняття телебачення. Регулювання галузі. Українські медіамагнати і монополізація національного телепростору. Маніпулятивне телебачення. Загальна картина програмування сучасного телебачення. Вплив образної мови.

Тема 8. Традиційні медіа (газети, журнали, радіо)

Друковані медіа. Види газет і журналів. Огляд сучасного ринку газет і журналів. Молодіжні видання. Цінності ілюстрованих журналів: журнали для жінок / журнали для дівчат, журнали для чоловіків / журнали для юнаків, журнали «стилю життя». Що потрібно знати, коли читаєш журнал?

Поняття медіакультури. Музика як частина попкультури. Радіо як масмедіа. Радіогрупи в Україні. Визначення формату радіо. Класифікація форматів. Музичні й немусичні.

Тема 9. Відеоігри

Походження терміну «відеоігри». Суть відеоігор, яка визначає їхню особливість в індустрії розваг. Специфіка драматургії відеоігор. Регулювання розповсюдження відеоігор. Історія розвитку відеоігор. Класифікація відеоігор. Жанри відеоігор. Мультимедійність.

Тема 10. Загальні тенденції у сфері нових медіа. Інтернет

Достовірність та оперативність. Веб 2.0. Вікі. Соціальні мережі. Конфіденційність. Інтернет-медіа. Кіберпростір. Як це було раніше? Що змінилось? Що відбувається з контентом? Нові технології виробництва новин. Нові технології отримання новин. Нові носії і платформи.

Тема 11. Вплив медіа на розвиток особистості

Проблема медіасоціалізації. Особливості медійного впливу на дітей і підлітків різного віку. Позитивний медійний вплив. Медіа як ресурс особистості. Вплив медіа на інтелектуальний розвиток. Вплив медіа на емоційний і вольовий розвиток. Проблема медіазалежності. Вплив на стосунки. Парасоціальне спілкування. Проблема медіанасильства та зростання агресії. Правила користування медіа. Медіаосвіта та її вплив на розвиток особистості.

Тема 12. Маніпуляції в медіа. Фактчек і верифікація

Поняття маніпулятивності. Маніпуляції в масмедіа. Спіраль мовчання. Наративи. Фрейми. Фейки. Причини їх появи і поширення в сучасному інформаційному просторі.

Суть понять «фактчекінг» і «верифікація». Різниця між верифікацією та фактчеком. Алгоритм здійснення фактчек-розслідування. Фактчекінгове розслідування матеріалів ЗМІ.

Тема 14. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу

Поняття реклами та її суть. Маніпуляція підсвідомістю. Емоційні мотиви рекламного впливу на особистість реципієнта.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота № 2.

Контрольний захід: залік.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л.	пр.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теоретичні й методологічні аспекти медіаосвіти та медіаграмотності						
Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії та навчальна дисципліна	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Основні теорії медіаосвіти	6	4	-	-	-	2
Тема 3. Медіакомпетентність особистості та її рівні	8	4	-	-	-	4

Тема 4. Масова комунікація та правові основи функціонування медіа в суспільстві	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Медіа як бізнес	4	2	-	-	-	2
Модульний контроль 1	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	44	16	8	-	-	20
Змістовий модуль 2. Види медіа						
Тема 7. Екранні медіа	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Традиційні медіа (газети, журнали, радіо, телебачення)	6	2	-	-	-	4
Тема 9. Відеоігри	4	2	-	-	-	2
Тема 10. Загальні тенденції у сфері нових медіа. Інтернет	6	4	-	-	-	2
Тема 11. Вплив медіа на розвиток особистості	4	2	-	-	-	2
Тема 12. Маніпуляції в медіа. Фактчек	6	2	2	-	-	2
Тема 13. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу	8	2	2	-	-	4
Модульний контроль 2	2	-	2	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	46	16	8	-	-	22
Усього годин	90	32	16	-	-	42
Контрольний захід - залік	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16	-	-	42

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Людина у світі інформації. Інформування та пропаганда: співвідношення понять. Особисте медіаполе	2
2	Кому належать українські медіа. Вплив телебачення через власника. Вправа «Купуємо медіа»	2
3	Людина і соціальні мережі. Соціальні медіа. Вірусне відео	2
4	Модульна контрольна робота №1.	2
5	Фактчекінг. Верифікація. Методологія і практичне застосування	2
6	Фактологічні маніпуляції	2
7	Журналістські стандарти. Створюємо медіатексти за журналістськими стандартами. Ресурси для формування медіаграмотності	2
8	Модульна контрольна робота №2.	2
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичний огляд становлення медіаосвіти у світі	2
2	Медіаосвіта в західних країнах	2
3	Медіаосвітні школи в Україні	2
4	«Протекціоністська» («ін'єкційна», «захисна», «щеплювальна») та теологічна / релігійна теорії медіаосвіти	2
5	Етична та естетична теорії медіаосвіти	2
6	Теорія медіаосвіти як розвитку «критичного мислення» та як джерела	4

	«задоволення потреб» аудиторії. «Практична» теорія медіаосвіти	
7	Поняття про масмедіа: теоретичні й історичні аспекти	2
8	Соціальна інформація та її властивості. Інформація в журналістиці	2
9	Теоретичні основи свободи преси	2
10	Правове й етичне регулювання діяльності медіа в Україні	2
11	Функція професійних стандартів журналістики	2
12	Визначення медійної аудиторії. Оновні аспекти програмування сучасного телебачення	2
13	Кіно як екранна культура	4
14	Газети та журнали в епоху нових медіа	2
15	Класифікація відеоігор	4
16	Політика конфіденційності Facebook	4
	Разом	42

7. Методи навчання

Словесні (лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія); наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження) та практичні (практичні роботи, групова робота).

8. Методи контролю

Модульні контрольні роботи, усне опитування (поточний контроль), письмове опитування в Google-формах (поточний тестовий контроль), іспит (підсумковий контроль).

9. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)*

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Робота на лекціях	0...3	7	0...21
Виконання і захист практичних робіт (обов.)	0...5	3	0...15
Рецензування доповіді (обов.)	0...5	2	0...10
Поточний контроль (усне опитування)	0...3	3	0...9
Поточний контроль (письмове опитування в Google-формах) (обов.)	0...5	2	0...10
Творче есе	0...10	1	0...10
Проходження онлайн-курсу з медіаграмотності «Verified» (https://verified.ed-era.com/ua) з отриманням сертифікату	0...20	-	-
Модульний контроль (обов.)	0...15	1	0...15
Змістовий модуль 2			
Робота на лекціях	0...3	8	0...24
Виконання і захист практичних робіт (обов.)	0...5	1	0...5
Рецензування доповіді (обов.)	0...5	2	0...10
Поточний контроль (усне опитування)	0...3	3	0...9
Поточний контроль (письмове опитування в Google-формах) (обов.)	0...5	4	0...20
Творче есе	0...10	1	0...5
Проходження онлайн-курсу з медіаграмотності «Verified» (https://verified.ed-era.com/ua) з отриманням сертифікату	0...20	1	0...20
Модульний контроль (обов.)	0...15	1	0...15
Усього за семестр			0...100

* Студент може самостійно обирати траєкторію освітнього процесу з дисципліни, набираючи достатню кількість балів для атестації. При здобутті більш 100 балів до відомості буде виставлено 100 балів.

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

9.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- предмет та методологію досліджень медіаграмотності;
- визначення основних понять медіаграмотності;
- рівні медіакомпетентності та шляхи її формування;
- технології маніпулювання свідомістю людини;
- роль інформації в комунікативному процесі.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- розрізняє види та рівні комунікації;
- аналізує конкретні випадки ефективних та неефективних комунікацій на різних рівнях;
- захищається від потенційно шкідливих ефектів медіа;
- збирає, обробляє, зберігає та передає інформацію з урахуванням пріоритетів професійної діяльності;
- здійснює фактчекінг і верифікацію та виявляє маніпуляції в медіа;
- усвідомлює роль інформації в комунікативному процесі;
- виявляє негативні соціальні тенденції, що створюють засоби масової інформації;
- виражає себе і спілкується за допомогою медіазасобів;
- відрізняє реальність від її віртуальної симуляції;
- свідомо сприймає і критично споживає інформацію.

9.3. Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Здати всі тестування. Знати понятійно-категоріальний апарат медіаосвіти та медіаграмотності, головні принципи роботи медіа, рівні медіакомпетентності та шляхи її формування, технології маніпулювання свідомістю людини. Розрізняти види та рівні комунікації. Розуміти переваги та небезпеки користування сучасними масмедіа. Усвідомлювати роль інформації в комунікативному процесі та соціальних медіа як одного з найпотужніших засобів комунікування та впливу, місце людини у світі інформації. Збирати, обробляти, зберігати та передавати інформацію з урахуванням пріоритетів професійної діяльності. Пояснювати важливість критичного споживання інформації.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, виконати всі поточні та МКР, здати тестування та позааудиторну самостійну роботу. Уміти: аналізувати особисте медіаполе, конкретні випадки ефективних та неефективних комунікацій на різних рівнях; захищатися від потенційно шкідливих ефектів медіа; здійснювати фактчекінг і верифікацію та виявляти маніпуляції в медіа; застосовувати правила безпечного спілкування в соцмережах; пояснювати технології впливу на особистість; виявляти негативні соціальні тенденції, що створюють засоби масової інформації; виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів; відрізняти реальність від її віртуальної симуляції; свідомо сприймати і критично споживати інформацію.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

10. Методичне забезпечення

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 346 с.
2. Основи медіакультури : навч. посіб. / І. С. Бондаренко, В. В. Костюк, В. М. Манакін, Н. Д. Санакоєва, О. О. Семенець, К. Г. Сірінюк-Долгарьова, О. В. Тараненко, Н. І. Тяпкіна, М. В. Чабаненко ; за заг. ред. В. М. Манакіна ; відп. ред. О. О. Семенець. – Запоріжжя : Кераміст, 2016. – 124 с.
3. Media and Information Literacy [Electronic Resource] / UNESCO. – Electronic date. – 2016. – Mode of Access: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002256/225606e.pdf>.
4. Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Основи медіакультури» (Вибіркова навчальна дисципліна) для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т"; розроб. Г. А. Дегтярьова. - Харків, 2020. - 17 с. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_01Osnovmedia.pdf

11. Рекомендована література

Базова

1. Абетка візуальної грамотності / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. — Київ : АУП, ЦВП, 2019.
2. Больц Норберт. Абетка медіа / За заг. ред. В.Ф. Іванова; Переклад з німецької В. Климченка. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. – 177 с.
3. Вальорска М. Агнешка Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска; пер. з нім. В. Олійника – К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. – 36 с.
4. Журналістська етика : Посібник для підготовки до державного іспиту [Текст] / Авт. кол. За редакцією В.П. Мостового В. В. Різуна. — Київ: ТЗОВ «ЗН УА», 2014. — 224 с.
5. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / За науковою редакцією В. В. Різуна — К.: Центр Вільної Преси, 2010. — 258 с.
6. Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд.- К.: АУП, ЦВП, 2011. – 58 с.
7. Луман Н. Реальність масмедіа / Н. Луман. – К.: ЦВП, 2010. – 157 с.
8. Потятиник Борис Медіа: ключі до розуміння. (Серія: Медіа-критика). Львів: ПАІС. 2004.
9. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За загал. ред. В. Ф. Іванова. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 100 с.

Допоміжна

1. Збірник статей Шостої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи» [Електронний ресурс]. – Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. – 244 с. – Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/zbirnik-statey-shostoi-mizhnarodnoi-na/>.
2. Збірник статей П'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи» [Електронний ресурс].

- Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2017. – 393 с. – Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/zbirnik-statey-pyatoi-mizhnarodnoi-na/>.
3. Karpenko O. Media education as a component of reforming higher education in Ukraine/ O. O. Karpenko // Media4u Magazine: Proceedings of 10th International Research Electronic Conference Media and Education 2017. – Electronic data. – 2017. – Special Issue. – P. 59–63. – Mode of Access: <http://www.media4u.cz/mav/9788087570395.pdf>.
 4. Мироненко Г. Медіазалежність, або Коли метафора витісняє реальність. Психологічні ризики перебування підлітків у віртуальних соціальних мережах / Г. Мироненко // Управління освітою. – 2011. – № 18. – С. 1–16 (вкладка).
 5. Мироненко Г. Медіазалежність, або Коли метафора витісняє реальність. Психологічні ризики перебування підлітків у віртуальних соціальних мережах / Г. Мироненко // Управління освітою. – 2011. – № 20. – С. 11–12 (вкладка).
 6. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62 / За загал. ред. В. Ф. Іванова; Пер. з нім. В. Климченка. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. — 234 с.
 7. Формування медіа-інформаційної грамотності педагогів: Навчально-методичний посібник [за заг. редакцією Л.Д. Покроєвої, Г.А. Дегтярьової]. – Харків : Харківська академія неперервної освіти, 2014. – 254 с.
 8. Шнайдер Вольф, Рауе Пауль-Йозеф Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко; за загал. ред. В. Іванова. — К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. — 358 с.
 9. Бабій Р.О. Аналіз підходів до визначення понять «медіаосвіта», «медіаграмотність», «медіапедагогіка» [Електронний ресурс] / Р.О. Бабій // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2013. – № 1. – С. 11–14. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpkhist_2013_1_4.pdf.
 10. 10 способів маніпуляції нашою думкою, до яких вдаються в ЗМІ і соцмережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://catholicnews.org.ua/10-sposobiv-manipulyaciyi-nashoyu-dumkoyu-do-yakih-vdayutsya-v-zmi-i-socmerezhi>.
 11. Дегтярьова Г. А. Візуалізація як важливий засіб ефективної комунікації у процесі навчання / Г. А. Дегтярьова // Social Communications: Theory and Practice (2020). Scientific semiannual magazine. Vol. 10, Kyiv, 2020, 93-110. (online).
 12. Дегтярьова Г. А. Питання формування медіаграмотності: подолання стереотипів [Електронний ресурс] / Г. А. Дегтярьова // Український інформаційний простір. Число 2(4). – 2019. – С. 195-206. – Режим доступу: <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/article/view/187531>.
 13. Dehtiarova H. The hate speech as a manifestation of information aggression in the society and the ways to overcome it / H. Dehtiarova // Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal, 02 (19). – Available at: <https://sp-sciences.io.ua/s2650847/dehtiarova-halyna-2019-the-hate-speech-as-a-manifestation-of-information-aggression-in-the-society-and-the-ways-to-overcome-it-social-and-human-sciences-polish-ukrainian-scientific-journal-02-19> (accessed 13 July 2019).
 14. Довідник. Журналістика та медіа: Енциклопедія / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштойбер, Бернгард Пьорксен. – К.: ЦВП, АУП. – 529 с
 15. Маклюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека [Електронний ресурс] / М. Маклюэн. – М.; Жуковский: Канон-пресс-Ц; Кучково поле, 2003. – 464 с. – Режим доступу: http://yanko.lib.ru/books/media/mcluhan-understanding_media.pdf.
 16. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд [Електронний ресурс] / Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л., Іванова Т., Мірошніченко Ю. – 2-ге вид., стер. – К. : АУП, ЦВП, 2012. – 58 с. – Режим доступу: <http://www.aup.com.ua/upload/ogliad.pdf>.
 17. Мультимедійний онлайн-посібник «МедіаДрайвер – твій навігатор у світі медіа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mediadriversonline/>.
 18. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1),

Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. – Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с. Режим доступу: https://www.aup.com.ua/uploads/Osvitni_praktyku_iz_zarobigannya_infodemiyyi.pdf?t=1591000563/

19. Тулкіт з медіаграмотності «MediaNavigator» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medianavigator.org>.

12. Інформаційні ресурси

Курси у сферах медіаінформаційної грамотності й критичного мислення на найвідоміших в Україні платформах онлайн-навчання:

- Безкоштовний онлайн-курс з медіаграмотності «Verified» (EdEra спільно з IREX, <https://verified.ed-era.com/ua> або <https://verified.ed-era.com/>);
- Верифікація в Інтернеті (БУМ-online);
- Вступ до критичного мислення (платформа БУМ-online);
- Дистанційний навчальний курс «Медіаграмотність для громадян» та онлайн гра «Медіаграмотна місія» (<http://irex.mocotms.com/>);
- Інформаційна безпека у цифровому світі (БУМ-online);
- Медіаграмотність: практичні навички (Prometheus);
- Онлайн-курс «Новинна грамотність» (<https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>).
- Освітні інструменти критичного мислення (Prometheus);
- Фактчек: довіряй-перевіряй (платформа EdEra);
- Цифрова безпека та комунікація в онлайні (БУМ-online).